

Gwybodaeth i Gleifion

Ysigiad i'r Arddwrn

Gwasanaeth Ffisiotherapi

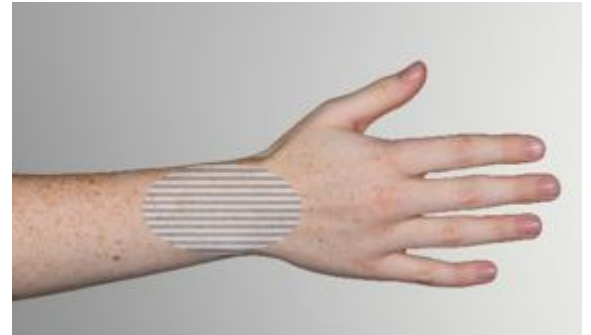
Mae'r daflen hon yn cynnwys gwybodaeth am ysigiadau i'r arddwrn ac yn cynnwys cyngor am beth i'w wneud i'ch helpu i wella.

Ble mae'n cael ei deimlo?

Fel arfer teimlir ysigiadau i'r arddwrn ar neu o cwmpas yr ardal yn union uwchben ein llaw.

Sut gallai effeithio arnaf i?

Mae'n bosibl y byddwch yn cael poen, tynerwch neu wendid o gwmpas eich arddwrn. Hefyd mae'n bosibl y bydd yr ardal wedi'i chleisio neu wedi'i chwyddo. Efallai y bydd yn anodd i chi roi pwysau arno.

Pam mae hyn yn digwydd?

Mae fel arfer yn digwydd pan fyddwch yn gorymestyn neu'n troi'r ardal yn ormodol. Gall hefyd ddigwydd ar ôl anafiad fel cwmpo ar y llaw. Gall fod o ganlyniad i wneud llawer mwy o weithgaredd penodol na'r arfer. Er enghraifft, defnyddio bysellfwrdd neu wneud llawer o waith y cartref.

A fydd yn gwella?

Mae eich corff yn dda wrth wella ei hun. Ar ôl **pythefnos**, bydd y rhan fwyaf o ysigiadau'n dechrau teimlo'n well, fodd bynnag gall ysigiadau mwy difrifol gymryd **3-6 mis** i fynd yn ôl i normal.

A yw'n ddifrifol?

Nid yw ysigiad i'r arddwrn yn ddifrifol ond gall gael effaith ar eich gallu i wneud y pethau sy'n bwysig i chi. Weithiau mae angen ymchwiliadau i ddiystyru problemau eraill ond nid oes eu hangen i wneud diagnosis o ysigiad i'r arddwrn.

Gall poeni am y boen wneud iddo deimlo'n waeth.

Os yw eich poen yn gwaethgu neu nad yw'n gwella er gwaethaf dilyn y cyngor a roddir, trafodwch hyn â'ch ffisiotherapydd.

Beth gallaf ei wneud i fy helpu fy hun?

- Am yr ychydig ddyddiau cyntaf, dilynwch ymagwedd RICE:

- **Gorffwys** - rhowch y gorau i unrhyw ymarfer corff neu weithgareddau sy'n defnyddio'ch arddwrn a cheisiwch beidio â rhoi pwysau trwy eich arddwrn
  - **Iâ** - defnyddiwch becyn iâ, wedi'i lapio mewn tywel, i'r ardal am hyd at ugain munud bob dwy i dair awr
  - **Cywasgu** - lapiwch gadach neu sblint o gwmpas eich arddwrn i'w gynnal
  - **Codi** - cadwch ef wedi'i godi ar obennydd gymaint â phosibl
- Tynnwch unrhyw emwaith oddi ar eich arddwrn a'ch llaw os ydynt wedi chwyddo
  - **Symudwch** yr ardal yn dyner cyn gynted â phosibl
  - Defnyddiwch boenladdwyr syml fel parasetamol. Ceisiwch gymorth gan fferyllfydd os nad ydych yn siŵr beth i'w gymryd
  - Gall cynhalydd arddwrn helpi gyda'r boen. Mae'r rhain ar gael o'r rhan fwyaf o fferyllfydd ac archfarchnadoedd
  - Gall tasgau anodd neu boenus fel agor jariau neu duniau fod yn haws os byddwch yn defnyddio teclynnau sydd wedi'u cynllunio i helpu.

Beth gellir ei wneud i'm helpu?

Efallai y bydd angen asesiad, triniaeth a chynngor ffisiotherapi pellach os nad yw'r mesurau a ddisgrifir uchod wedi helpu. Gallwch drafod yr opsiynau hyn gyda'ch ffisiotherapydd.

Mae siawns dda y byddwch yn gwella'n llwyr os dilynwch y cyngor a roddwyd i chi. Os nad ydych yn gwella, cysylltwch â ni eto am gymorth pellach.

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg / This document is available in English